

Eenige opmerkingen aan Opmerker.

In de *N. T.* van 15 Februari gebruikte Opmerker zijn rubriek „Overzicht van Tijdschriften” om een stuk van mij uit het Weensche Tijdschrift *Kommunismus* te kritiseeren, dat zich in hoofdzaak dekt met de artikelen, die verleden jaar in de *N. T.* zelf zijn verschenen. Of liever, niet om het zakelijk te kritiseeren of te bestrijden; het is kenschetsend voor de leidende kringen van de C. P. in Nederland, dat door haar nooit een poging is gedaan om vraagstukken van internationale taktiek ernstig te bespreken en onze opvattingen te bestrijden, maar steeds door persoonlijke aanvallen, hoon, spot, verdachtmaking getracht wordt de aandacht van het zakelijke af te leiden en stemming te maken. Opmerker drijft er de spot mee, dat iemand problemen ziet in de kommunistische taktiek. Voor hem zijn blijkbaar alle vraagstukken en moeilijkheden opgelost, hij weet precies hoe het gaan zal; of misschien weet hij het ook niet, maar is hij overtuigd, dat zijn leiders het weten, en dat stelt hem gerust. Hij acht het niet noodig, dat de arbeiders er over nadenken en de moeilijkheden onder de oogen zien, hoe de geweldigste en sterkste onderdrukkingmacht te overwinnen, die ooit door menschen is opgericht. Waarom moeten de arbeiders nadenken of tot denken gewekt worden; zij behoeven immers maar de C. P. te volgen, vertrouwen in haar leiders te stellen, en deze voeren ons vanzelf naar het kommunisme! Mag misschien deze kinderlijke opvatting bij iemand, die tot de penvoerders van de C. P. behoort, als teeken gelden, hoever Holland nog buiten de aanraking van de wereldrevolutie staat? Bij zulk een verwerping van zelfdenken en zulk vertrouwen in de leiders is het vanzelfsprekend, dat Opmerker er zich over verbaast, hoe na Lenin's brochure iemand nog een tegenovergestelde opvatting durft laten drukken. Een andere meening te willen verdedigen, wanneer zulk een man van praktische ondervinding gesproken heeft, dat is alleen voor een hardleersch studeerkamer-theoretikus mogelijk.

De opportunistische richting gebruikte van ouds, bij gebrek aan zakelijke argumenten, het laffe praatje van theorie en praktijk. Dat zijn wij van uit de oude S. D. A. P., en van uit de Duitse S. P. D. gewend. Maar in dit geval keert het zich tegen haar. Als Lenin over Rusland, de Russische revolutie, de kommunistische opbouw spreekt, dan staat hij midden in zijn praktijk; en dan toont hij zich ook als persoon als een eminent praktikus in de eerste plaats. Maar anders is het, als hij over het parlementairisme spreekt; dit heeft praktisch in Rusland nooit bestaan; en uit eigen praktijk kan een Rus daarover niet spreken, nijs hij tal van jaren in de details van de West-Europesche politiek meegeleefd heeft, wat bv. Rosa Luxemburg wel, en ook Radek enigszins, maar Lenin niet gedaan heeft. En in nog hooger mate geldt dat voor de vakvereenigingskwestie, meer nog dan het parlementairisme de gewichtigste kwestie van de W. Europesche revolutie. Als hij daarover spreekt, is het als van verre, als theoretikus — de Russische vakvereenigingen vóór de revolutie leefden onder

geheel andere omstandigheden dan in West Europa. Dat wil niet zeggen, dat zijn inzichten, als elke theoretische opvatting, niet ernstige overweging verdienen. Maar wie uit de naaste nabijheid de praktijk van de Deutsche vakverenigingen heeft leeren kennen, in dagelijksch verkeer met de leden, in dagelijksche strijd met haar bureaucratie, midden in de discussies van hun strijdvragen stond, in voortdurend contact hun innerlijke wezen heeft gezien — zooveel, wat zich niet laat beschrijven, maar wel beleven — die kan er over spreken als iemand die ze ook praktisch kent. Over de West Europeesche vakbeweging, speciaal de Deutsche als type, konden wij spreken uit praktische ervaring, hij door theoretische konstruktie. En dat deze in dit geval gefaald heeft, dat zijn inzicht niet juist was, begint nu al reeds zichtbaar te worden.

Opmerker meent tegen mij te kunnen inbrengen, dat ik door over onrijpheid van het proletariaat voor de revolutie te spreken, in hetzelfde schuitje kom te zitten als de Onafhankelijken. Maar het moet toch wel een zeer onopmerzaam opmerker zijn, die in 't geheel niet het verschil in zin opgemerkt heeft, of een dergelijk woord gebruikt wordt door sociaaldemokraten, die slechts de naam revolutie willen, om de oude parlementaire politiek te blijven volgen, of door radikale kommunisten. Laat ik hem, ter afwisseling, verwijzen naar wat een der woordvoerders der Italiaansche kommunisten, Terracini, onlangs op 't kongres in Lävorno zeide, dat wel de materiele voorwaarden voor een revolutie voorhanden zijn, maar de geestelijke voorwaarden ontbreken. De K. A. P. in Duitschland spreekt het aldus uit, dat de ontwikkeling van het zelfbewustzijn van het proletariaat het groote hoofdpunt van de Deutsche revolutie is. Als wij — om de illusies van Moskou te kritiseeren, dat meende (de macht van het kapitalisme ver onderschattend) met de oude organisaties en massaas en methoden de W. Europeesche revolutie te kunnen maken, — spreken van de onrijpheid van het proletariaat, dan beteekent dat: rust u beter toe, en pas zulke strijdmethode toe, dat die onrijpheid in den strijd snel opgeheven wordt. Maar toen men in Duitschland voor een beslissende strijd stond, de reaktie aanvallend optrad, maar ook een deel van het proletariaat zich in een werkelijk groote revolutionaire strijd stortte — misschien nog te zwak voor de geheele overwinning, maar vol uitzicht — toen was het de K. P. D., de opportunistische richting van de geestverwanten van Opmerker, die — ineens de eigen zwakte tegen de geduchte vijandelijke macht ziende — het proletariaat voor onrijp verklaarde, de strijd ontweek en de strijders in den steek liet; terwijl de K. A. P. met alle macht de strijders ondersteunde, om de revolutie zoo ver mogelijk te drijven.

A. P.